

Beheersverordening begraafplaatsen Midden-Drenthe 2005

De raad van de gemeente Midden-Drenthe,
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 1 februari 2005;
gelet op artikel 35, tweede lid van de Wet op de lijkbezorging en artikel 149 van de Gemeentewet,
overwegende dat het gewenst is om regels vast te stellen voor het gebruik en beheer van de gemeentelijke begraafplaatsen,
besluit vast te stellen de volgende

Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen in de gemeente Midden-Drenthe.

Hoofdstuk I Inleidende bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a *begraafplaatsen*:
 - begraafplaats te Bovensmilde
 - begraafplaats Kyllot te Smilde
 - begraafplaats Kerkenveld te Smilde
 - begraafplaats te Hoogersmilde (algemene gedeelte)
 - begraafplaats te Hijken
 - begraafplaats te Hooghalen
 - begraafplaats Eursingerhof te Beilen
 - begraafplaats aan de Asserstraat te Beilen
 - begraafplaats aan de Torenlaan te Beilen
 - begraafplaats te Wijster
 - begraafplaats te Westerbork
 - begraafplaats te Witteveen
- b *eigen graf*: een graf, grafkelder daaronder begrepen, waarvoor aan een natuurlijk of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot:
 - 1. het doen begraven en begraven houden van lijken;
 - 2. het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
 - 3. het doen verstrooien van as;
- c *algemeen graf*: een graf bij de gemeente in beheer waarin aan een ieder gelegenheid wordt geboden tot het doen begraven van lijken;
- d *eigen urnengraf*: een graf, grafkelder daaronder begrepen, waarvoor aan een natuurlijk of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot:
 - 1. het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
 - 2. het doen verstrooien van as;
- e *algemeen urnengraf*: een graf bij de gemeente in beheer waarin aan een ieder gelegenheid wordt geboden tot het doen bijzetten van asbussen met of zonder urnen;
- f *eigen urnennis*: een nis waarvoor aan een natuurlijk of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot het doen bijzetten en bijgezet worden van asbussen met of zonder urnen;
- g *urn*: een voorwerp ter berging van één of meer asbussen;
- h *asbus*: een bus ter berging van as van een overledene;
- i *verstrooiingsplaats*: een plaats waarop as wordt verstrooid;
- j *grafbedekking*: gedenkteken en grafbeplanting op een graf, een verstrooiingsplaats of gedenkplaats;
- k *gedenkplaats*: een plaats ingericht om overledenen te gedenken;

- l *beheerder*: de ambtenaar die belast is met de dagelijkse leiding van de begraafplaatsen of degene die hem vervangt;
- m *rechthebbende*: de rechthebbende op een eigen graf of urnennis.

Artikel 2 Uitbreiding begrippen eigen en algemeen graf

- 1 Voor de toepassing van het bij of krachtens deze verordening bepaalde wordt, voor zover van belang onder 'eigen graf' mede verstaan: eigen urnengraf, eigen urnennis, eigen verstrooiingsplaats en eigen gedenkplaats.
- 2 Voor de toepassing van het bij of krachtens deze verordening bepaalde wordt, voor zover van belang onder 'algemeen graf' mede verstaan: algemeen urnengraf.

Hoofdstuk II Openstelling, orde en rust op de begraafplaats

Artikel 3 Openstelling begraafplaatsen

- 1 De begraafplaatsen zijn voor een ieder dagelijks toegankelijk van zonsopgang tot zonsondergang.
- 2 Ter handhaving van de orde en rust op de begraafplaatsen kunnen de toegangen tijdelijk worden gesloten.
- 3 Het is verboden gedurende de tijd dat de begraafplaatsen niet voor het publiek geopend zijn, zich daarop te bevinden, anders dan voor het bijwonen van een begrafenis of de bezorging van as.

Artikel 4 Ordemaatregelen

- 1 Het is aan steenhouwers, hoveniers en daarmee gelijk te stellen personen verboden, anders dan met toestemming van burgemeester en wethouders, werkzaamheden voor derden aan grafbedekkingen op de begraafplaatsen te verrichten.
- 2 Het is verboden met motorrijtuigen op de begraafplaatsen te rijden:
- a elders dan op de daartoe aangewezen rijwegen. Motorrijtuigen zijn buiten de rijwegen (slechts) toegestaan voor begrafenissen of voor het vervoer van materialen;
- b sneller dan 10 km per uur.
- 3 Burgemeester en wethouders kunnen ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in de aanhef en onder a van het tweede lid.
- 4 Bezoekers, personeel van uitvaartondernemingen en personen die werkzaamheden op de begraafplaatsen hebben te verrichten, zijn verplicht zich in het belang van de orde, rust en netheid te houden aan de aanwijzingen van de beheerder.
- 5 Degenen die zich niet aan de in het vierde lid bedoelde aanwijzing houden, moeten zich op eerste aanzegging van de beheerder van de begraafplaats verwijderen.

Artikel 5 Plechtigheden

- 1 Dodenherdenkingen, onthullingen van gedenktekens en dergelijke plechtigheden op de begraafplaats moeten vijf dagen tevoren worden gemeld aan de begraafplaatsbeheerder onder opgave van datum en uur van de plechtigheid en de wijze waarop de plechtigheid zal plaatsvinden.
- 2 De deelnemers aan de plechtigheid, bedoeld in het eerste lid moeten zich in het belang van de orde, rust en netheid houden aan de aanwijzingen van de beheerder.

Artikel 6 Opgravingen en ruimen

Het opgraven van lijken en het ruimen van graven is slechts toegestaan indien daarbij geen andere personen aanwezig zijn dan degenen die met deze werkzaamheden zijn belast.

Hoofdstuk III Voorschriften voor lijkbezorging

Artikel 7 Kennisgeving begraven en asbezorging, openen en sluiten van het graf

- 1 Degene, die wil doen begraven, as wil doen bijzetten of as wil doen verstrooien, geeft daarvan uiterlijk om 12.00 uur van de werkdag voorafgaande aan die waarop de begraafing, bijzetting of verstrooiing zal plaatsvinden, schriftelijk kennis aan de beheerder. De zaterdag geldt voor de toepassing van deze bepaling niet als werkdag. Indien de burgemeester toestemming heeft gegeven om het lijk binnen 36 uur na het overlijden te begraven moet de kennisgeving aan de beheerder zo tijdig mogelijk worden gedaan.
- 2 Het lijk dient bij aankomst op de begraafplaats te zijn voorzien van een duurzaam identiteitskenmerk. De gegevens van het kenmerk moeten overeenstemmen met de administratie van de begraafplaats.
- 3 Het openen van een graf ter begraafing of voor het bezorgen van as, en het daarna sluiten van een graf, alsmede het bedienen van de hulpmiddelen, mag uitsluitend geschieden door het personeel van de begraafplaats op aanwijzingen en onder toezicht van de beheerder. Als uitzondering hierop, mag het bedienen van hulpmiddelen tevens geschieden door uitvaartverenigingen.
- 4 De nabestaanden kunnen de werkzaamheden genoemd in lid 3 onder toezicht van de beheerder geheel of gedeeltelijk zelf verrichten indien zij hun wens daartoe uiterlijk om 12.00 uur van de voorafgaande werkdag mondeling of schriftelijk aan de beheerder hebben kenbaar gemaakt. De zaterdag geldt voor de toepassing van deze bepaling niet als werkdag. Zij dienen bij deze werkzaamheden de aanwijzingen van de beheerder op te volgen.

Artikel 9 Over te leggen stukken

- 1 Begraafing mag slechts geschieden indien van tevoren het verlof tot begraven is overgelegd aan de beheerder.
- 2 Indien de begraafing of de bezorging van as in een eigen graf zal plaatsvinden, dient een machtiging daartoe aan de beheerder te worden overgelegd ondertekend door de rechthebbende of, indien deze is overleden, door degene die in de uitvaart voorziet.
- 3 Begraafing of bijzetting in een eigen graf waarvan de uitgiftetermijn binnen de wettelijke minimum grafrusttermijn afloopt, kan alleen plaatsvinden onder gelijktijdige verlenging van de uitgiftetermijn met een zodanige periode dat de alsdan resterende uitgiftetermijn ten minste gelijk is aan de wettelijke minimum grafrusttermijn. De verlenging dient te worden aangevraagd door de rechthebbende of, indien deze is overleden, door een van de andere personen, genoemd in artikel 17, tweede lid.
- 4 De in het vorige lid bedoelde periode van verlenging wordt naar boven toe afgerond op gehele jaren.

- 5 De beheerder onderzoekt de genoegzaamheid van de overgelegde stukken.

Artikel 10 Tijden van begraven en asbezorging

- 1 De tijd van begraven en het bezorgen van as is:
op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur;
op zaterdag van 9.00 tot 17.00 uur.
Begravingen en bezorgen van as dient voor zonsondergang plaats te vinden.
- 2 Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen van deze tijden afwijken.

Hoofdstuk IV Indeling en uitgifte van graven

Artikel 11 Indeling graven en asbezorging

- 1 Op de begraafplaatsen kunnen worden uitgegeven:
- a eigen graven en eigen urnengraven;
 - b eigen urnennissen;
 - c eigen verstrooiingsplaatsen;
 - d eigen gedenkplaatsen.
- 2 Burgemeester en wethouders bepalen de afmetingen van de graven.

Artikel 12 Aantal overledenen en asbussen per graf

- 1 In een (algemeen of eigen) graf mag één overledene worden begraven en kunnen maximaal twee asbussen (met of zonder urn) worden bijgezet. In de algemene graven kan een door burgemeester en wethouders te bepalen aantal lijken worden begraven.
- 2 Burgemeester en wethouders kunnen in bepaalde gevallen afwijken van de aantallen genoemd in het vorige lid.

Artikel 13 Volgorde van uitgifte

- 1 De eigen graven worden slechts voor directe begraving en in volgorde van ligging uitgegeven.
- 2 Burgemeester en wethouders kunnen een eigen graf toewijzen anders dan voor directe begraving en buiten de volgorde van uitgifte, indien dit wegens de situatie op de begraafplaatsen niet bezwaarlijk is.

Artikel 14 Categorieën

Burgemeester en wethouders kunnen bij nader vast te stellen regels de algemene en eigen graven onderverdelen in categorieën. Zij bepalen voor de verschillende categorieën de situering en oppervlakte.

Artikel 15 Termijnen eigen graven

- 1 Burgemeester en wethouders verlenen, voor zover de daartoe bestemde ruimte van de begraafplaatsen zulks toelaat, op een daartoe bij hen schriftelijk in te dienen aanvraag, voor de tijd van vijftientig of vijfendertig jaar het recht op een eigen graf. De termijn begint te lopen op de datum waarop het eigen graf is uitgegeven.
- 2 Het in het eerste lid van dit artikel bedoelde recht wordt op aanvraag van de rechthebbende verlengd telkens met een termijn van tien jaren, mits de aanvraag vóór het verstrijken van de lopende termijn wordt ingediend.
- 3 Een recht als in dit artikel bedoeld, kan slechts aan één rechthebbende worden verleend ten behoeve van zichzelf en voor de personen genoemd in artikel 17, eerste lid. Verlening van het recht ten behoeve van een ander is slechts mogelijk indien daarvoor gewichtige redenen bestaan.

Artikel 16 Grafkelder

Burgemeester en wethouders kunnen aan de rechthebbende op een eigen graf vergunning verlenen tot het daarin voor eigen rekening doen aanbrengen van een grafkelder overeenkomstig de door hen te stellen voorwaarden.

Artikel 17 Overschrijving van verleende rechten

- 1 Het recht op een eigen graf kan worden overgeschreven ten name van de echtgenoot of levenspartner dan wel een bloedverwant of aanverwant tot en met de derde graad. Een grafrecht kan worden overgedragen door overlegging aan de beheerder van een door de rechthebbende en de betrokken rechtsopvolger getekend verzoek. Overschrijving op verzoek van de rechthebbende ten name van een ander dan de vorengenoemde personen is slechts mogelijk, indien daarvoor gewichtige redenen bestaan.
- 2 Na het overlijden van de rechthebbende kan het eigen graf worden overgeschreven op naam van de echtgenoot of levenspartner dan wel een bloed- of aanverwant tot en met de derde graad, mits de aanvraag hiertoe wordt gedaan binnen 6 maanden na het overlijden van de rechthebbende. Overschrijving ten name van een ander dan de in de vorige zin bedoelde personen is slechts mogelijk, indien daarvoor gewichtige redenen bestaan. Indien de rechthebbende is overleden en in het graf dient te worden begraven of zijn asbus dient te worden bijgezet, dient het verzoek tot overschrijving daaraan voorafgaand te worden gedaan.
- 3 Indien de rechthebbende is overleden en in het graf dient te worden begraven of zijn asbus dient te worden bijgezet, dient het verzoek tot overschrijving daaraan voorafgaand te worden gedaan.
- 4 Indien na het overlijden van de rechthebbende de aanvraag tot overschrijving aan burgemeester en wethouders niet wordt gedaan binnen de termijn van 6 maanden, zijn burgemeester en wethouders bevoegd het recht op het eigen graf vervallen te verklaren.
- 5 Na het verstrijken van de in de vorige leden genoemde termijn van 6 maanden kunnen burgemeester en wethouders het eigen graf alsnog op naam stellen van een nieuwe rechthebbende, tenzij dit recht betrekking heeft op een eigen graf of urnenruimte dat inmiddels is geruimd.

Artikel 18 Afstand doen van graven

Zonder aanspraak te kunnen maken op enige vergoeding kan de rechthebbende schriftelijk afstand doen ten behoeve van de gemeente van het recht op het eigen graf. Van de ontvangst van zodanige verklaring doen burgemeester en wethouders schriftelijk mededeling aan de rechthebbende.

Artikel 19 Einde van de grafrechten

- 1 De grafrechten vervallen:
 - a. door het verlopen van de termijn;
 - b. indien de rechthebbende afstand doet van het recht;
 - c. indien de begraafplaats wordt opgeheven.
- 2 Burgemeester en wethouders kunnen de grafrechten vervallen verklaren:
 - a. indien de betaling van de vestiging of verlenging van het grafrecht ondanks een aanmaning niet binnen de in de aanmaning vermelde termijn is geschied;
 - b. indien de rechthebbende ondanks een aanmaning in verzuim blijft op grond van deze verordening om de op hem rustende verplichting na te komen of daarmee in strijd handelt.
 - c. indien de rechthebbende van een graf is overleden en het recht niet binnen 6 maanden is overgeschreven.
- 3 In de gevallen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen b. en c., en het tweede lid, vindt geen terugbetaling plaats van een deel van de kosten van het grafrecht, betaalde onderhoudsbijdragen of andere kosten.

Hoofdstuk V Grafbedekkingen

Artikel 20 Vergunning grafbedekking

- 1 Voor het hebben van een grafbedekking is een schriftelijke vergunning nodig van burgemeester en wethouders.
- 2 Omtrent de wijze van aanvraag van de vergunning, de aard en de afmetingen van de grafbedekking en de wijze van aanbrengen kunnen burgemeester en wethouders nadere regels vaststellen.
- 3 Burgemeester en wethouders kunnen ontheffing verlenen van de door hen vastgestelde nadere regels.
- 4 Burgemeester en wethouders kunnen de vergunning weigeren indien:
 - a niet voldaan wordt aan de door hen vastgestelde nadere regels;
 - b de grafbedekking afbreuk doet aan het aanzien van de begraafplaats;
 - c de duurzaamheid van de materialen onvoldoende is;
 - d de constructie van de grafbedekking ondeugdelijk is.

Artikel 21 Plaatsen grafbedekking

- 1 Het (doen) aanbrengen van een grafbedekking geschiedt door de rechthebbende.
- 2 Alle kosten voor het aanbrengen van een grafbedekking komen voor rekening van de rechthebbende.

Artikel 22 Losse en niet-blijvende materialen

- 1 Het is niet toegestaan losse voorwerpen van glas of een ander breekbaar materiaal op een graf te leggen.
- 2 Niet-blijvende beplantingen op een graf die in een verwaarloosde staat verkeren kunnen door de beheerder worden verwijderd zonder dat aanspraak kan worden gemaakt op schadevergoeding.
- 3 Losse bloemen, planten, kransen en dergelijke kunnen, wanneer zij verwelkt zijn, door de beheerder worden verwijderd.
- 4 Linten, siervazen en dergelijke voorwerpen worden gedurende twaalf weken ter beschikking gehouden van de rechthebbende indien deze daartoe tevoren een mondelinge of schriftelijke aanvraag heeft ingediend bij de beheerder.

Artikel 23 Verwijdering grafbedekking

- 1 De grafbedekking kan na het verstrijken van de graftermijn of vervallen van het grafrecht door burgemeester en wethouders worden verwijderd.
- 2 Indien het gaat om een eigen graf of nis waarvan de uitgiftetermijn eindigt, wordt de rechthebbende bij correspondentie over verlenging op de hoogte gesteld van het verwijderen van de grafbedekking. Als de rechthebbende aangeeft de termijn niet te verlengen en afstand doet van de grafbedekking, kunnen burgemeester en wethouders de grafbedekking laten verwijderen zodra de uitgiftetermijn is beëindigd, maar minimaal een jaar na de betreffende correspondentie.
- 3 In overige gevallen wordt het voornemen tot verwijdering van de grafbedekking gedurende ten minste een jaar voorafgaande aan het tijdstip waarop de grafbedekking zal worden verwijderd, bekendgemaakt door een mededeling op het mededelingenbord op de begraafplaats. Bij het graf wordt dan een verwijzing naar de mededeling aangebracht. Gedurende dit jaar kan een verzoek ingediend worden bij burgemeester en wethouders, om de grafbedekking na verwijdering nog gedurende twaalf weken ter beschikking te houden.
- 4 De grafbedekking vervalt aan de gemeente indien:
 - geen verzoek op grond van het derde lid is ingediend en de termijn waarbinnen dit verzoek had kunnen worden ingediend is verstreken;
 - de rechthebbende heeft verklaard afstand te doen van de grafbedekking.
- 5 Burgemeester en wethouders zijn bevoegd een grafbedekking voor rekening en

risico van de gemeente tijdelijk weg te nemen, indien dit voor het beheer van de begraafplaats noodzakelijk is.

Artikel 24 Onderhoud door de rechthebbende

- 1 De rechthebbende is verplicht de grafbedekking goed te onderhouden. Onder dit onderhoud wordt begrepen het rechtzetten, herstellen of vernieuwen, het verven van opschriften, en het bijkleuren of schilderen van stenen en hekwerken en ornamenten, alsmede het regelmatig snoeien van winterharde gewassen en het verwijderen van dode beplanting.
- 2 Alle kosten voor het onderhouden, herstellen of vernieuwen van gedenktekens of beplantingen op graven komen voor rekening van de rechthebbende.
- 3 Indien de rechthebbende nalaat de grafbedekking behoorlijk te onderhouden of te herstellen, kunnen burgemeester en wethouders de hiervoor in aanmerking komende voorwerpen of zo nodig de gehele grafbedekking doen verwijderen. Het verwijderde blijft gedurende twaalf weken ter beschikking van de rechthebbende en vervalt daarna aan de gemeente, zonder dat deze tot enige vergoeding verplicht is.
- 4 De verwijdering vindt niet plaats dan nadat de rechthebbende behoorlijk per brief is opgeroepen om te worden ingelicht over de toestand van de grafbedekking. De oproeping geschiedt door mededeling op het mededelingenbord op de begraafplaats als het adres van de rechthebbende niet bekend is. Bij het graf wordt een verwijzing naar de mededeling aangebracht.

Artikel 25 Onderhoud door de gemeente

- 1 Burgemeester en wethouders voorzien in de mogelijkheid om tegen een jaarlijkse vergoeding of een afkoopsom zorg te dragen voor het periodiek schoonhouden van het gedenkteken.

Artikel 26 Risico

- 1 De grafbedekkingen worden geacht voor risico van de rechthebbende of gebruiker te zijn aangebracht. Schade als gevolg van brand, vorst, storm, wateroverlast, bliksem, ontploffing, molest, vandalisme en andere van buiten komende oorzaken of ontstaan door het weghalen en terugplaatsen van een gedenkteken ten behoeve van een bijzetting en eventuele gevolgschade voor derden is voor rekening van de rechthebbende of gebruiker.
- 2 Indien door een ondeugdelijk geworden constructie een situatie is ontstaan die gevaar oplevert voor het omvallen of inzakken van een grafbedekking of grafkelder, kan het college van burgemeester en wethouders direct maatregelen treffen. De rechthebbende wordt hiervan op de hoogte gesteld.

Hoofdstuk VI Ruiming van graven, urnengraven en urnennissen

Artikel 27 Ruiming, bezorging van overblijfselen en as

- 1 Het voornemen van burgemeester en wethouders om een graf te ruimen wordt gedurende ten minste een jaar voorafgaande aan het tijdstip waarop het graf geruimd zal worden bekend gemaakt. Als er geen adres van de rechthebbende bekend is gebeurt dit door een mededeling op het mededelingenbord op de begraafplaats. Bij het graf wordt een verwijzing naar de mededeling geplaatst. Als er wel een adres van de rechthebbende bekend is, delen burgemeester en wethouders per brief mee wanneer de termijn van uitgifte gaat verstrijken. Als de rechthebbende geen verzoek indient om de termijn te verlengen, maken zij uiterlijk 1 jaar voor het tijdstip van ruiming per brief het voornemen tot ruiming bekend.
- 2 De bij de ruiming van het graf nog aanwezige overblijfselen van lijken worden begraven en as wordt verstrooid op een daartoe bestemd, afgesloten gedeelte van

- de begraafplaats.
- 3 Nabestaanden van een overledene die begraven is in een algemeen graf kunnen gedurende de in het eerste lid bedoelde termijn bij de beheerder een aanvraag indienen om bij ruiming de overblijfselen, indien mogelijk, bijeen te doen brengen voor herbegraving elders.
- Nabestaanden van een overledene waarvan een asbus al of niet met een urn is bijgezet in een algemeen graf kunnen bij de beheerder een aanvraag indienen om deze ter beschikking te houden voor herbegraving of verstrooiing elders.
- 4 De rechthebbende op een eigen graf, kan bij de beheerder een aanvraag indienen om de overblijfselen te doen verzamelen om deze weer in dezelfde grafruimte te doen plaatsen dan wel om deze elders opnieuw te doen begraven.
- De rechthebbende op een eigen urnengraf of urnennis kan bij de beheerder een aanvraag indienen de asbus en eventuele urn ter beschikking te houden om elders bij te zetten of om de as te doen verstrooien.

Hoofdstuk VII Gedeelte voor kerkgenootschap

Artikel 28 Afwijkende regels en kennisgeving onderhoudsbehoefte van graven

- 1 Burgemeester en wethouders kunnen na overleg met het bestuur van het kerkgenootschap ten aanzien van de openstelling van het gedeelte, de indeling van graven, de onderverdeling van graven in categorieën en de eisen voor de grafbedekking op het ter beschikking van het kerkgenootschap gestelde deel van de begraafplaats nadere regels stellen die afwijken van de regels krachtens de artikelen 3, eerste lid, 11, tweede lid, 14 en 20, tweede lid van deze verordening.
- 2 Het bestuur van het kerkgenootschap kan burgemeester en wethouders schriftelijk verzoeken hem er schriftelijk van in kennis te stellen dat er onderhoud of herstel door de rechthebbende nodig is van de grafbedekking op een of meer graven op het deel van de begraafplaats dat aan het kerkgenootschap ter beschikking is gesteld.
- 3 Op grond van het in het tweede lid genoemde verzoek stellen burgemeester en wethouders het bestuur van het kerkgenootschap schriftelijk in kennis dat de grafbedekking van een of meer graven onderhoud en herstel behoeft. De kennisgeving laat de bevoegdheid van burgemeester en wethouders onverlet om de rechthebbende op de graven ervan in kennis te stellen dat de grafbedekking moet worden onderhouden of hersteld.

Hoofdstuk VIII Instandhouden historische graven en opvallende grafbedekking

Artikel 29 Lijst

- 1 Burgemeester en wethouders houden een lijst bij van graven die van historische betekenis zijn of waarvan de grafbedekking een opvallende kwaliteit heeft.
- 2 Alvorens tot ruiming van graven wordt overgegaan onderzoeken burgemeester en wethouders of er graven zijn die in aanmerking komen om op de lijst te worden bijgeschreven. Dit doen zij in overleg met de betreffende uitvaartvereniging.
- 3 De gemeenteraad beslist over het ruimen van graven en het verwijderen van grafbedekkingen die op de in het eerste lid bedoelde lijst staan.

Hoofdstuk IX Inrichting register

Artikel 30 Voorschriften

- 1 Burgemeester en wethouders stellen voorschriften vast voor het register van de begraven lijken en de bezorgde as.
- 2 Het register wordt bijgehouden door de beheerder.

Hoofdstuk XI Informatievoorziening

Artikel 31 Informatie en overleg

- 1 Over de algemene aspecten van de begraafplaatsen vindt jaarlijks overleg plaats tussen vertegenwoordigers van de gemeente en van de uitvaartverenigingen in de gemeente.
- 2 Voorgenomen ingrijpende beheer- en beleidsmaatregelen worden door de gemeente gepubliceerd in de plaatselijke krant en op de mededelingenborden op de begraafplaatsen.

Hoofdstuk XII Slotbepalingen

Artikel 32 Intrekken oude regeling

De Beheersverordening begraafplaatsen Middenveld, vastgesteld op 27 augustus 1998 wordt ingetrokken.

Artikel 33 Overgangsbepaling

- 1 Besluiten van het college die genomen zijn krachtens de in artikel 32 genoemde verordening gelden als besluiten genomen krachtens deze verordening.
- 2 Indien voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening een aanvraag om vergunning is ingediend en voor inwerkingtreding van deze verordening niet op de aanvraag is beslist, wordt daarop deze nieuwe verordening toegepast.

Artikel 34 Strafbepaling

- 1 Hij die handelt in strijd met de artikel 3 lid 3 en artikel 4 lid 1 en 2 wordt gestraft met een geldboete van de eerste categorie.
- 2 Overtreding van de in lid 1 genoemde artikelen kan worden gestraft met openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak.

Artikel 35 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 april 2005.

Artikel 36 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als: 'Beheersverordening begraafplaatsen Midden-Drenthe 2005'.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 31 maart 2005.

De griffier,

De voorzitter,

J. Pit

R.W. ter Avest

Toelichting beheersverordening begraafplaatsen Midden-Drenthe 2005

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2

Voor een eigen graf, eigen urnengraf, eigen urnennis, eigen strooiveld en eigen gedenkplaats gelden vrijwel dezelfde rechten en plichten.

De woorden 'voor zover van belang' zijn ingevoegd omdat de bepalingen betreffende het ruimen en wegnemen van een asbus alleen werken bij een graf, respectievelijk urnengraf.

Artikel 3, derde lid

Dit artikel is geïntroduceerd met het oog op de strafbaarstelling van personen die zich op de begraafplaats bevinden buiten de uren van openstelling voor bezoekers.

Artikel 4

Steenhouwers en hoveniers moeten zich er steeds van bewust zijn dat hun werkzaamheden storend kunnen zijn voor rouwende nabestaanden en tijdens uitvaartplechtigheden. De toestemming om werkzaamheden op de begraafplaats te verrichten moet vlot aan de steenhouders of anderen kunnen worden gegeven. Daarom verdient het aanbeveling dat burgemeester en wethouders het verlenen van die toestemming onder behoud van hun verantwoordelijkheid opdragen aan de beheerder (mandaat).

De bevoegdheid van de beheerder om personen weg te sturen als zij zich niet aan zijn aanwijzingen houden en de verbodsbepalingen, bieden voldoende mogelijkheden om tegen ongewenste activiteiten op te kunnen treden. Aan een uitzondering op de regel als bedoeld in het tweede lid onder a bestaat behoefte omdat men soms dichtbij het graf moet kunnen komen met een motorrijtuig. Deze situatie kan uiteraard verschillen per begraafplaats.

Artikel 5

Met dit artikel wordt beoogd om plechtigheden ordelijk te doen verlopen. Door te eisen dat de mededeling vijf dagen vooraf moet plaatshebben, kan worden voorkomen dat de plechtigheid samenvalt met een begrafenis. Een begrafenis moet volgens de wet uiterlijk op de vijfde dag na overlijden geschieden.

Bijeenkomsten die het karakter van een plechtigheid te buiten gaan kunnen het karakter hebben van een openbare manifestatie. Hiervan moet vooraf kennisgeving worden gedaan aan de burgemeester volgens de Wet openbare manifestaties (Stb. 1968, 157) en mogelijk van toepassing zijnde APV-bepalingen.

Artikel 6 Opgravingen en ruimen

De aard van de werkzaamheden bij het opgraven en ruimen van graven brengt met zich mee dat het bezwaarlijk is om toe te staan dat anderen hierbij aanwezig zijn. De praktijk heeft aangetoond dat er behoefte is aan een wettelijk voorschrift om de toegang hierbij van derden te weren.

Artikel 7, eerste lid

Een schriftelijke kennisgeving is nodig omdat duidelijk vast moet liggen wat voor graf er wordt gevraagd.

De as kan volgens de wet worden bijgezet in of op een graf dan wel in een bewaarplaats, meestal een urnennis.

Bij het begraven van een lijk binnen 36 uur is omwille van urgentie uitsluitend toestemming van de burgemeester noodzakelijk.

Indien de nabestaanden alle of bepaalde werkzaamheden zelf willen verrichten zijn niettemin de aanwijzingen en de hulp van het personeel van de begraafplaats nodig, ook om redenen van veiligheid, in het bijzonder bij het openen en sluiten van het graf. De werkzaamheden kunnen door de nabestaanden en het personeel van de begraafplaats samen worden verricht. De nabestaanden kunnen bijvoorbeeld een begin maken. Vervolgens kan het personeel de handelingen verrichten waar ervaring voor nodig is of die van de nabestaanden te zware lichamelijke inspanning vragen. Het aanbrengen van de grafranden ter stutting van de grond om het geopende graf en het verwijderen van die randen voor het sluiten van het graf zal door het personeel moeten geschieden.

Artikel 9

De wet eist dat er een verlof tot begraven aanwezig is, afgegeven door de ambtenaar van de burgerlijke stand. Hierbij aansluitend is het gewenst om de beheerder van de begraafplaatsen een eigen bevoegdheid te geven medewerking aan de lijkbezorging te weigeren, indien niet aan de wettelijke vereisten is voldaan.

De bezorging van as omvat zowel het bijzetten als de verstrooiing.

Er mag van worden uitgegaan dat het stoffelijk overschot van de rechthebbende zelf, indien deze is overleden, in het eigen graf mag worden bijgezet.

De wettelijke minimum grafrusttijd is de termijn dat een lijk volgens de wet ten minste begraven moet blijven voordat het mag worden geruimd.

Artikel 10

De wet verplicht tot de mogelijkheid van begraven op iedere dag gedurende een bij gemeentelijke verordening te bepalen tijd, met uitzondering van zon- en feestdagen. Gemeenten zijn vrij te bepalen dat ook op zondag of een algemeen erkende feestdag wordt begraven. Joodse begrafenissen vinden niet plaats op de sabbat. Het

NederlandsIsraëlitisch kerkgenootschap heeft er daarom belang bij dat de begraafplaatsen op zon- en feestdagen voor een begrafenis kunnen worden opengesteld. Daarnaast zijn er ook andere gevallen denkbaar waarin de nabestaanden er een belang bij hebben om op een zon of feestdag een begrafenis of asbezorging te kunnen doen plaatshebben. In de praktijk is het mogelijk om de begraafplaats alleen in bijzondere gevallen hiervoor open te stellen.

Een bijzonder geval kan zich voordoen als de burgemeester toestemming heeft gegeven om een lijk binnen 36 uur te begraven. Sommige nabestaanden vragen om deze toestemming om godsdienstige redenen. Daarnaast kan spoed geboden zijn in geval van lijkvinding.

Artikel 11

Naast de eigen graven noemt dit artikel de verschillende andere soorten van voorzieningen op de begraafplaats. Met deze voorzieningen wordt tegemoet gekomen aan de behoeften van de nabestaanden die de crematie op enige afstand van huis hebben doen plaatsvinden en graag een identificatiepunt in de omgeving hebben om de overledene dichtbij te kunnen gedenken. Gedenkplaatsen kunnen bijvoorbeeld worden uitgegeven voor vermisten of als de persoon in het buitenland is overleden en het stoffelijk overschot niet naar Nederland is vervoerd.

Artikel 13

Een graf zal alleen buiten de volgorde van ligging worden toegewezen als dit niet bezwaarlijk is voor de situatie op de begraafplaats. Hierbij kan worden gedacht aan het aanzien van de begraafplaats en de gesteldheid van de bodem, of aan een bosbegraving.

Artikel 14

Een indeling in categorieën is nodig als burgemeester en wethouders verschillende regels willen vaststellen bijvoorbeeld voor de grafbedekkingen op de graven die liggen op de verschillende delen (categorieën) van de begraafplaats.

Artikel 15

1^e lid: Deze bepaling is opgenomen omdat sommige rechthebbenden in de veronderstelling verkeren dat de uitgiftetermijn pas begint te lopen op het moment van de eerste begraaving of bijzetting.

2^e lid: De Wet op de lijkbezorging bepaalt dat vanaf twee jaar voor het verstrijken van de lopende termijn, verlenging van de graftermijn kan worden aangevraagd. Binnen een jaar na het begin van deze periode moeten burgemeester en wethouders volgens het wetsvoorstel de rechthebbende op het graf mededelen dat de graftermijn gaat aflopen, hetzij per brief, hetzij door aanplakking op de begraafplaats tot aan het einde van de periode dat de rechthebbende om verlenging van de termijn van uitgifte kan vragen. Zie verder de toelichtingen op de artikelen 23 en 27. Het is van belang om de rechthebbenden mede te delen dat verlenging van de termijn tijdig moet worden aangevraagd.

Indien er ten tijde van de opheffing van de begraafplaats nog rechten op eigen graven bestaan, zal in overleg met de rechthebbenden op die graven moeten worden gezien welke beslissingen er ten aanzien van die graven zullen worden genomen.

3^e lid: Dit stelt buiten twijfel dat bijvoorbeeld ook een stichting rechthebbende kan zijn indien daarvoor gewichtige redenen bestaan (art. 17, eerste en tweede lid).

Artikel 16

De constructie van grafkelders dient zodanig te zijn dat lucht tot de grafruimte kan toetreden en hieruit ook afgevoerd kan worden. De afvoer van lucht uit de grafruimte dient zo te geschieden dat daarvan geen hinder kan worden ondervonden (Besluit op de lijkbezorging art 7). Als grafkelders worden aangelegd in situaties met een hoge grondwaterstand, moeten deze vloestofdicht worden uitgevoerd.

Artikel 17

Het is gewenst dat er na overlijden van een rechthebbende een nieuwe rechthebbende wordt aangewezen die de verantwoordelijkheid voor de grafruimte en de daaraan verbonden kosten op zich neemt. Tot aanwijzing van een nieuwe rechthebbende kunnen alleen de personen bevoegd worden geacht die belang hebben bij het graf.

Dit zijn in de eerste plaats de bloed en aanverwanten, genoemd in het eerste lid van dit artikel. De ervaring heeft geleerd dat het gewenst is om slechts één persoon als rechthebbende te doen aanwijzen.

Artikel 18 Afstand doen van graven

Dit artikel is opgenomen om buiten twijfel te stellen dat de rechthebbende afstand van het graf kan doen.

Hoofdstuk V Grafbedekkingen

Op 25 oktober 2002 heeft de Hoge Raad de uitspraak gedaan dat gedenktekens op graven middels natrekking in eigendom toebehoren aan de eigenaar van de grond. De consequentie van deze uitspraak is dat de begraafplaats als eigenaar van van gedenktekens aansprakelijk is voor de schade die het gedenkteken aan een andere grafbedekking of aan een ander object, mens of dier aanbrengt (risicoaansprakelijkheid). In artikel 17, 21, 22, 23, 24 en 26 zijn bepalingen opgenomen die de risico's voor de gemeente zoveel mogelijk beperken. Dit houdt in dat waar rechthebbenden zijn, zij verantwoordelijk zijn voor het plaatsen, onderhouden en mogelijke schade door risico's als vandalisme van het gedenkteken. Verder wordt zoveel mogelijk voorkomen dat er gedenktekens zijn waar geen rechthebbende (meer) is, bijvoorbeeld door zo spoedig mogelijk het recht over te schrijven als de rechthebbende komt te overlijden, of door verwijderen van de steen na aflopen van de graftermijn.

Artikel 20 Vergunning grafbedekking

De vergunningseis geldt voor de grafbedekkingen op algemene en eigen graven. De grafbedekking zal op punten als vormgeving, constructie en materiaalkeuze aan bepaalde minimeisen moeten voldoen. Deze eisen zijn nader uitgewerkt in de nadere regels van burgemeester en wethouders. Zij zijn ruim geformuleerd zodat zelden een verzoek om ontheffing zal worden ingediend. De vergunningseis omvat het gedenkteken en de winterharde beplantingen.

Artikel 22 Losse en niet-blijvende materialen

Vanwege de veiligheid zijn losse breekbare materialen niet toegestaan.

In de dagelijkse praktijk rijzen er nog wel eens wat moeilijkheden over verwijderde bloemen en eenjarige planten zoals afrikanen en geraniums. Omdat de bloemen en planten eigendom zijn van de rechthebbende op de graven is een waarschuwing vooraf op zijn plaats. Het zou veel te omslachtig zijn de rechthebbenden telkenmale per brief te waarschuwen dat de verwaarloosde planten of verwelkte bloemen zullen worden verwijderd. Het verdient aanbeveling om op het mededelingenbord op de begraafplaats doorlopend algemeen bekend te maken hoe daarmee wordt gehandeld. Het is gewenst om verwelkte bloemen niet te snel te verwijderen omdat gezegd mag worden dat zij passend zijn bij de sfeer van de begraafplaats.

Artikel 23 Verwijdering grafbedekking

De verwijzing bij de graven met een mededeling voor de grafbezoekers dienen alleen aan de grafbezoeker op te vallen. De mededeling dat burgemeester en wethouders voornemens zijn om de grafbedekking te verwijderen wordt ten minste een jaar van tevoren gedaan, zowel aan de rechthebbende op een eigen graf als aan degene die koos voor een plaats in een algemeen graf en daarop een grafbedekking aanbracht. De mededeling aan de rechthebbende op een eigen graf dat de grafbedekking zal worden verwijderd kan in veel gevallen gelijktijdig worden gedaan met de mededelingen dat de graftermijn verstrijkt en dat het graf zal worden geruimd.

De grafbedekking kan ook worden verwijderd nadat burgemeester en wethouders het grafrecht vervallen hebben verklaard omdat er na het overlijden van de rechthebbende niet tijdig een nieuwe rechthebbende is aangewezen. In dat geval geldt eveneens het vereiste van de voorafgaande mededeling per brief of door het plaatsen van een mededeling met verwijzing bij het graf gedurende minstens een jaar.

De grafbedekking blijft nadat zij is verwijderd gedurende drie maanden ter beschikking van de nabestaanden als daarom tijdig tevoren is verzocht.

Artikel 24 Onderhoud door de rechthebbende

De aard en de afmetingen van de grafbedekkingen op eigen graven en de termijn van uitgifte van deze graven met het recht om deze termijn telkenmale te verlengen maken dat bij deze grafbedekkingen niet kan worden volstaan met het minimum aan onderhoud door de gemeente. Daarom zijn de rechthebbenden op eigen graven verplicht de grafbedekking behoorlijk te onderhouden en zo nodig te herstellen.

Artikel 25 Onderhoud door de gemeente

Het onderhoud door de gemeente is een minimale zorg met de bedoeling dat de begraafplaats als geheel een verzorgd aanzien heeft. In de meeste gevallen is het voldoende als de gedenktekens tweemaal per jaar worden gereinigd.

Artikel 27 Ruiming, bezorging van overblijfselen en as

De mededeling dat burgemeester en wethouders voornemens zijn om de graven te ruimen

wordt gedaan zowel aan de rechthebbenden op eigen graven als aan degenen die kozen voor een plaats in een algemeen graf.

Zie verder hetgeen is vermeld in de toelichting op artikel 23.

Iedere belanghebbende kan van zijn zienswijze doen blijken, bij voorbeeld omdat het graf van historische betekenis is (zie artikel 29). Aan de rechthebbende op het graf moet ook worden medegedeeld dat hij verlenging van de graftermijn kan vragen volgens artikel 27, eerste lid, van de wet. Hij kan ook vragen om de overblijfselen te doen verzamelen om deze weer in dezelfde grafruimte te doen plaatsen, dan wel elders bij te zetten. Degene die in een algemeen graf heeft doen begraven kan volgens artikel 27, derde lid, een aanvraag indienen om de overblijfselen indien mogelijk bijeen te doen brengen voor herbegraving elders. De mededelingen volgens deze bepaling zijn geen voldoende basis om eigen graven te ruimen.

Algemene graven kunnen worden geruimd na de wettelijk verplichte termijn van grafrust (10 jaar). Het derde lid opent de mogelijkheid ook bij ruiming van algemene graven de stoffelijke overblijfselen c.q. de as een andere bestemming te geven dan die welke genoemd is in het tweede lid. Dat wil zeggen dat de overblijfselen niet worden begraven in het verzamelgraf (de beenderenkuil) en dat de as niet op een algemeen terrein wordt verstrooid. Die andere bestemming zowel voor algemene als eigen grafruimten is zo ruim mogelijk omschreven.

Zo kan bijvoorbeeld het eigen graf extra diep worden uitgegraven. De overblijfselen kunnen dan in kleine ruimingskistjes in die extra diepte worden geplaatst. De rechthebbende kan dan vervolgens het graf bestemmen voor andere overledenen. Op deze wijze kan het graf gedurende een volgende generatie in dezelfde familie blijven.

Ook is het mogelijk om de overblijfselen opnieuw bij te zetten in een ander graf op dezelfde begraafplaats of deze over te brengen naar een andere begraafplaats.

Artikel 28 Afwijkende regels gedeelte kerkgenootschap

Het ter beschikking van een kerkgenootschap gestelde deel op een gemeentelijke begraafplaats valt volgens de Wet op de lijkbezorging onder het beheer van de gemeente. Hierdoor is ook de beheersverordening op dit gedeelte van toepassing. Burgemeester en wethouders zijn dus verantwoordelijk voor de goede gang van zaken op het ter beschikking van de kerk gestelde gedeelte. Zij kunnen ook voorzien in het minimale onderhoud van de grafbedekkingen op het kerkelijk deel (artikel 25).

Wegens het kerkelijk karakter kunnen er redenen bestaan om voor dit deel ten aanzien van enkele onderwerpen nadere regels vast te stellen die afwijken van de nadere regels die gelden voor het overige gedeelte van de begraafplaats.

Daarnaast kan het kerkbestuur er behoefte aan hebben om van burgemeester en wethouders bericht te ontvangen als volgens hun oordeel onderhoud of herstel nodig is van de grafbedekking van een of meer graven op het kerkelijk deel. Het betreft hier het onderhoud waartoe de rechthebbende op het graf verplicht is (artikel 24). In de praktijk kunnen zich verschillende soorten van gevallen voordoen. Zo kan bij voorbeeld de rechthebbende op een graf nalatig zijn, wellicht omdat deze niet in staat is om voor de grafbedekking te zorgen. Soms ook waakt een kerkgenootschap over de graven als er geen nabestaanden meer in leven zijn.

Als het kerkbestuur schriftelijk aan burgemeester en wethouders heeft gevraagd om telkenmale als zich de noodzaak van onderhoud of herstel van grafbedekking voordoet, te worden geïnformeerd zal aan dit verzoek moeten worden voldaan. Het kerkgenootschap kan zich dan telkenmale beraden hoe te handelen.

Artikel 29 Lijst

Het is vaak voorgekomen dat graven die van bijzondere waarde zijn, door de werkers op de begraafplaats ondoordacht worden geruimd. De graven kunnen van betekenis zijn: hetzij door de overledene die er begraven ligt dan wel alleen door het gedenkteken. De

overledene kan voor de plaatselijke gemeenschap van betekenis zijn geweest zodat wellicht de naam nog bij de volgende generatie bekend is. Het gedenkteken kan opvallen door zijn vormgeving en door het materiaal. Een voorbeeld is het gietijzer gesmeed door een ijzergieterij, vaak subtiel voorzien van symbolen van de dood. Het ijzer herinnert aan een reeds lang verdwenen nijverheid en is alleen al daardoor van waarde. Andere voorbeelden zijn porseleinen beeldjes. Er dient te worden gezorgd dat graven van bekende overledenen niet ondoordacht worden geruimd en dat soms vrij zeldzame voorwerpen op een terrein dat zozeer aan het verleden herinnert, behouden blijven. Bij twijfel over de betekenis van het gedenkteken, is het gewenst om een deskundige te raadplegen. De lijst is een inventarisatie van gedenkwaardige graven. Daarnaast kan de inhoud van de lijst een hulpmiddel zijn voor het samenstellen van de monumentenlijst. Afgesproken is dat met uitvaartverenigingen overleg wordt gevoerd, als dit aan de orde is.

Artikel 31 Informatievoorziening

De raad van de gemeente Midden-Drenthe en de uitvaartverenigingen hechten waarde aan een goede informatievoorziening. Om deze reden is dit artikel toegevoegd.

Artikel 32 Intrekken oude regeling

De datum waarop de oude regeling vervalt, is de datum waarop de verordening in werking treedt.

Artikel 36 Citeertitel

In de citeertitel wordt een jaartal opgenomen om de betrokken regeling te onderscheiden van de voorgaande regeling.